

Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
Název:		3
Nebezpečí intoxikace	Metodický list číslo	N
	<i>Vydáno dne: 29. října 2001</i>	<i>Stran: 2</i>

I.

Charakteristika

- 1) Intoxikací se rozumí vniknutí toxické látky do organismu člověka. Při určitém množství toxické látky v organismu nastane jeho otrava. Toxické látky mohou vniknout do organismu následujícím způsobem:
 - a) požitím,
 - b) vdechnutím,
 - c) poraněnou kůží nebo prostřednictvím poranění,
 - d) potřísněním a vstřebáním kůží,
 - e) sliznicemi.
- 2) Toxické látky působí na organismus člověka různými způsoby:
 - a) na centrální nervový systém - ovlivňování dýchání, činnosti srdce, narkotické účinky, ochrnutí, ztráta některých smyslů, atd.,
 - b) na krev a krvotvorné orgány - vazba na kyslík v krvi, vliv na funkci krvetvorných orgánů,
 - c) na trávicí systém - zvracení, bolesti a průjmy,
 - d) na sliznice a tkáň - poškození, silné bolesti (*viz nebezpečí poleptání*).
- 3) Příznaky intoxikace se mohou projevit:
 - a) změnou barvy pokožky,
 - b) bolestmi břicha, hlavy,
 - c) nevolností, zvracením, průjmy,
 - d) dráždivým kašlem, dušením, těžkým dýcháním,
 - e) křečemi, třesem,
 - f) blouzněním,
 - g) příznaky šoku,
 - h) ztrátou vědomí,
 - i) poškozením tkání a sliznic,
 - j) světloplachostí,
 - k) střídavými pocity tepla a chladu.
- 4) Příznaky intoxikace se nemusí projevit bezprostředně po kontaminaci toxickou látkou, ale po určité době, tzv. době latence. Příznaky a účinky toxické látky jsou spojeny s množstvím toxické látky, které kontaminovalo organismus, dobou působení a odolností každého člověka.

II.

Předpokládaný výskyt

- 5) S nebezpečím intoxikace se mohou hasiči setkat:
 - a) u všech požárů (uvnitř objektů i v otevřeném venkovním prostředí), kde vznikají toxické látky jako produkty nedokonalého hoření, jako zplodiny hoření a tepelného

rozkladu látek. Toxické zplodiny jsou i v tuhých zbytcích po hoření nebo termickém rozkladu. Dominantní druh toxické látky lze odvodit z chemického složení látek, které hoří (např. hořením PVC vzniká HCl). Kromě dominantních toxických látek však v závislosti na podmínkách hoření vzniká řada dalších, těžko odhadnutelných látek v menším či minimálním množství, mají však různou toxicitu, některé z nich jsou ultrajedy. Při nedokonalém hoření vždy vzniká celá řada toxických látek.,

- b) v případě technických zásahů, kde jsou toxické látky (technologické poruchy, havárie v průmyslu a v přepravě, nemocnice, laboratoře, výzkumné ústavy, sklady) a kde je zpravidla jedna nebo několik toxických identifikovatelných látek ve velkém množství a vysoké koncentraci.

III.

Ochrana

- 6) Z hlediska taktiky jednotek při zásahu spočívá ochrana životů a zdraví hasičů před nebezpečím intoxikace zejména v následujících zásadách:
- dodržování taktiky zásahu s nebezpečnými toxickými látkami,
 - volba ochranných prostředků odpovídajícího druhu toxických látek a způsobu jejich působení na lidský organismus,
 - dodržování zásad pro zamezení kontaminace, provádění důsledné dekontaminace a osobní hygieny,
 - omezení počtu hasičů u zásahu,
 - omezení doby zásahu v toxickém prostředí na nezbytné minimum,
 - lékařské vyšetření po zásahu pokud jsou příznaky nebo podezření na intoxikaci,
 - evidence možné kontaminace hasičů při technických zásazích a požárech dominantními nebezpečnými látkami pro případ latentních účinků a chorob¹,
 - spolupráce s odborníky, využívání informací z databází, dokumentace zdolávání požárů a informací právnických a podnikajících fyzických osob. **„Jednotky při zásahu používají dokumentaci zdolávání požárů² nebo havarijní plány zpracovávané na základě zvláštních právních předpisů³ a dále využívají podmínky vytvořené podniky⁴“.**
- 7) Ochranné prostředky a další zařízení:
- ochranné prostředky hasiče,
 - izolační dýchací přístroje,
 - ochranné protichemické obleky,
 - detekce plynů a par (monitoring),
 - prostředky pro dekontaminaci a očistu těla.

¹ Sbírka pokynů náčelníka HS Sboru PO MV ČR č. 5/1990 Zásady evidence příslušníků Sboru PO vystavených působení nebezpečných látek.

² § 27 odst. 1 písm. g) a § 34 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.

³ Např. zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech integrovaného záchranného systému, zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií) a vyhláška MV č. 383/2000 Sb., kterou se stanoví zásady pro stanovení zóny havarijního plánování a rozsah a způsob vypracování vnějšího havarijního plánu pro havárie způsobené vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.

⁴ § 15 odst 2 vyhlášky MV č. 247/2001 Sb.